KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 25. november 1999

om Tysklands påtænkte foranstaltning til fremme af salget af landbrugsprodukter i Mecklenburg-Vorpommern

(meddelt under nummer K(1999) 4227)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(2000/132/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel [1], og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 24. december 1997 anmeldte Tyskland over for Kommissionen en foranstaltning om støtte til et salgsfremstød for landbrugsprodukter. Kommissionen modtog yderligere oplysninger ved breve af 20. maj 1998, 17. september 1998 og 17. februar 1999.

(2) Sagen er blevet opdelt, fordi støtten både vedrører fiskeri- og landbrugsprodukter. Statsstøtte N 22/A/98 (nu C23/99) vedrører støtte til landbrugsprodukter og statsstøtte N 22/B/98 statsstøtte til fiskeriprodukter. Støtte N 22/B/98 blev godkendt af Kommissionen ved brev SG (98) D/4799 af 15. juni 1998. Nærværende beslutning vedrører derfor kun støtte N 22/A/98 (nu C23/99).

(3) Kommissionen underrettede ved brev af 3. maj 1999 Tyskland om, at den havde besluttet at indlede proceduren i traktatens artikel 88, stk. 2, med hensyn til den pågældende foranstaltning.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [2]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede foranstaltning.

(5) De tyske myndigheder har med brev af 8. september 1999 fremsendt deres bemærkninger. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra de interesserede parter.

II. DETALJERET BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

(6) Formålet med foranstaltningen er at fremme en markedsbaseret produktion i landbrugssektoren i Mecklenburg-Vorpommern, Tyskland. Især små og mellemstore virksomheder møder vanskeligheder ved tilpasningen af deres produktionsproces og ved tilrettelæggelsen af deres markedsføring. Delstaten Mecklenburg-Vorpommern ønsker derfor at udvikle salgskvalifikationerne hos bedriftsejerne i området.

(7) Foranstaltninger støtter salgsfremmende foranstaltninger og foranstaltninger til forbedret markedsføring generelt. Der er især tale om støtte til:

— tilrettelæggelse af en konkurrence blandt restaurationer kaldet »Essen und trinken in Mecklenburg-Vorpommern«

— udvikling af markedsføringskoncepter

— deltagelse i messer og udstillinger

— udvikling af kvalitetsmærkning og varemærker

— deltagelse i seminarer og workshopper vedrørende salgsfremme

— markedsundersøgelse

— salgsfremmende foranstaltninger og foranstaltninger til fremme af salget (reklame)

— udvikling og vedligeholdelse af et regionalt varemærke

— brug af brochurer og andet salgsmateriale.

(8) Foranstaltningens formål er at yde støtte til producentforeninger, virksomheder, der forarbejder og afsætter landbrugsprodukter, organer til støtte af salgsfremstød og landbrugsforeninger. I overensstemmelse med den oprindelige meddelelse skulle modtagerne af støtten have lovligt hjemsted i Mecklenburg-Vorpommern. Støtten ydes som direkte støtte. Højst 50 % af de støtteberettigede udgifter kan godtgøres (60 % for små og mellemstore virksomheder). Støttens maksimumbeløb er dog 150 000 DEM. Foranstaltningen skal løbe i perioden 1999-2002.

(9) Støtten består af forskellige foranstaltninger, der kan opdeles i »blød støtte« og støtte til salgsfremme. I beslutningen om at indlede proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, anførte Kommissionen, at den ikke havde indvendinger mod støttens »bløde« del. Det gjaldt tilrettelæggelsen af en konkurrence blandt restaurationer, deltagelsen i messer og markeder, deltagelsen i seminarer og workshops med henblik på salgsfremme, udviklingen af et markedsføringskoncept samt af en kvalitetsmærkning og varemærker og gennemførelsen af markedsundersøgelser.

[1] EFT C 213 af 24.7.1999, s. 19.
[2] Se fodnote 1.

(10) Støtten til salgsfremmende foranstaltninger skal være i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om retningslinjer for medlemsstaternes medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer [1] og hvis de salgsfremmende foranstaltninger har form af reklame rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer [2].

(11) En af de vigtigste betingelser for, at der kan ydes støtte til salgsfremmende foranstaltninger er, at støtten overholder traktatens artikel 28. I overensstemmelse med punkt 2.3.1. i bilaget til ovennævnte meddelelse fra Kommissionen fra 1986 er der risiko for overtrædelse af artikel 28... »hvis der lægges urimelig vægt på, at det produkt, kampagnen drejer sig om, er af national oprindelse. Det må gerne fremgå ved tekst og symboler, hvilket land der er producentlandet, forudsat at der er et rimeligt forhold mellem omtalen af henholdsvis produktkvalitet og -sort og produktets nationale oprindelse. Henvisninger til national oprindelse bør komme i anden række i forhold til det budskab, kampagnen giver forbrugerne, og ikke være hovedårsagen til, at man tilråder forbrugerne at købe produktet.«

(12) I tidligere beslutninger [3] har Kommissionen konkluderet, at foranstaltningerne overholdt traktatens artikel 28. Kommissionen har imidlertid igen undersøgt det materiale, som de tyske myndigheder sendte som eksempel. Det består af et billede af landbrugsprodukter, nogle få tekstlinjer og af to symboler, »Mecklenburg-Vorpommern«. Tekstlinjerne siger »Hier schmeckt's« (Her smager det godt), »Bei uns kommt alles frisch auf den Tisch« (Hos os kommer alt frisk på bordet) og en tekst siger, at god jordbund og tempereret klima er de bedste betingelser for en rig høst af frugt, grøntsager og kartofler. Der syntes ikke at være andre budskaber end, at produkterne er fra »Mecklenburg-Vorpommern«. Det var grunden til, at Kommissionen var i tvivl med hensyn til, om der var en rimelig balance mellem henvisningerne til kvaliteter og sorter.

(13) Desuden skulle der ifølge foranstaltningen ydes støtte til virksomheder, der udelukkende havde lovligt hjemsted i Mecklenburg-Vorpommern. I overensstemmelse med traktatens artikel 43 er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud gælder også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

I overensstemmelse med Domstolens domspraksis ved adskillige lejligheder [4] vedrører dette forbud ikke udelukkende de særlige regler om etableringsret, men også reglerne om de forskellige generelle forhold, der er til støtte for etableringsrettens udøvelse. Det er grunden til, at Kommissionen var i tvivl om, hvorvidt foranstaltningen var i overensstemmelse med traktatens artikel 43 og 48.

III. BEMÆRKNINGER FRA TYSKLAND

(14) De tyske myndigheder anførte i deres brev af 8. september 1999, at det salgsfremmende materiale, der var blevet fremsendt med anmeldelsen, ikke skal støttes under foranstaltningen. Der vil således blive udformet nye salgsfremmende koncepter til gennemførelse af denne del af foranstaltningen. Bestemmelserne og kravene i Kommissionens meddelelse om retningslinjer for medlemsstaternes medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer og rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer vil blive overholdt. Kommissionen vil hvert år få tilsendt en rapport med oplysninger om, hvorledes foranstaltningerne gennemføres.

(15) Desuden har de tyske myndigheder tilkendegivet, at de har udeladt den betingelse, at støttemodtageren skulle have lovligt hjemsted i Mecklenburg-Vorpommern.

(16) Endelig har de tyske myndigheder anført, at budgettet for hele foranstaltningen (statsstøtte N 22/A/98 og N 22/B/98) er blevet forhøjet til 750 000 DEM om året. Af dette budget vil 230 000 DEM årligt blive afsat til foranstaltninger vedrørende fiskeri, da Kommissionen har godkendt et budget af denne størrelse for fiskeriet ved en beslutning om N 22/B/98, brev (98) D/4799.

IV. VURDERING AF FORANSTALTNINGEN

(17) Efter traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

(18) Ifølge foranstaltningen ydes der støtte af statsmidler til fremme af salget af landbrugsprodukter til en begrænset gruppe modtagere, der driver virksomhed i form af markedsføring og fremstilling af produkter, der er genstand for handel inden for Fællesskabet. Foranstaltningen må derfor klart betragtes som statsstøtte i betydningen som i traktatens artikel 87, stk. 1. De tyske myndigheder har ikke bestridt dette.

[1] EFT C 272 af 28.10.1986.
[2] EFT C 302 af 12.11.1987.
[3] Se NN 27/97, direktiv om salgsfremmende foranstaltninger og NN 22/B/98 om salgsfremmende foranstaltninger for fiskeriprodukter i Mecklenburg-Vorpommern.
[4] Se sag 305/87, Kommissionen mod Den Hellenske Republik, Saml. 1989, s. 1461.

Traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)

(19) Støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner kan af Kommissionen anses for at være forenelig med fællesmarkedet, hvis den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod de fælles interesser.

»Blød« støtte

(20) Kommissionen havde ingen indvendinger mod de foranstaltninger, som kan betragtes som »bløde« efter beskrivelsen af foranstaltningen. Kommissionen kunne imidlertid ikke godkende denne del af foranstaltningen på grund af indvendinger over for støtteberettigelseskriterierne, nemlig kravet om lovligt hjemsted i Mecklenburg-Vorpommern. Da de tyske myndigheder nu har fjernet dette krav, har Kommissionen intet at bemærke med hensyn til ydelsen af denne støtte, idet den nu opfylder betingelserne for undtagelse i artikel 87, stk. 3, litra c).

Støtte til salgsfremmende foranstaltninger og til reklamefremstød

(21) Udviklingen og vedligeholdelsen af et regionalt varemærke vurderes hverken som en salgsfremmende foranstaltning, som omfattes af Kommissionens meddelelse om retningslinjer for medlemsstaternes medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer eller som et reklamefremstød efter betydningen i rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer.

(22) Ovennævnte meddelelse og rammeordning gælder på samme måde ved undersøgelsen af de salgsfremmende foranstaltninger, salgsfremmende kampagner og anvendelsen af brochurer og andet reklamemateriale.

(23) Både i meddelelsen og i rammeordningen fremhæves, at støtte til reklame ikke kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis reklamematerialet strider mod traktatens artikel 28. Yderligere forbydes det ifølge rammeordningen at yde støtte til reklame for bestemte virksomheder, og det fastsættes, at reklamen skal vedrøre mindst et af følgende tilfælde:

— landbrugsprodukter, der er overskud af

— nye produkter eller erstatning med produkter, der ikke er overskud af

— udvikling af visse regioner

— udvikling af små og mellemstore virksomheder

— eller reklame for sunde produkter af høj kvalitet.

Endelig kan støtte under ovennævnte rammeordning ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger.

(24) Kommissionen indledte proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, fordi den havde tvivl med hensyn til, om det forelagte reklamemateriale var i overensstemmelse med traktatens artikel 28. De tyske myndigheder har imidlertid i deres brev af 8. september 1999 meddelt, at det pågældende reklamemateriale ikke vil blive støttet under foranstaltningen. Der vil blive udarbejdet et nyt reklamekoncept med henblik på iværksættelsen af denne del af foranstaltningen. Reglerne og betingelserne for salgsfremmende foranstaltninger af denne art således som nævnt i Kommissionens meddelelse om retningslinjer for medlemsstaternes medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer og i rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer vil blive overholdt. Kommissionen vil hvert år få tilsendt en rapport med oplysninger om, hvorledes foranstaltningerne gennemføres. Kommissionen betragter derfor nu foranstaltningen som værende i overensstemmelse med traktatens artikel 28.

(25) De tyske myndigheder har garanteret, at der ikke bliver udbetalt støtte til hjælp for et bestemt firma.

(26) Det fastsættes i ovennævnte rammeordning, at reklame, hvortil der ydes støtte, skal vedrøre mindst en af følgende kategorier:

— landbrugsprodukter, der er overskud af

— nye produkter eller erstatning med produkter, der ikke er overskud af

— udvikling af visse regioner

— udvikling af små og mellemstore virksomheder

— eller reklame for sunde produkter af høj kvalitet.

Foranstaltningens sigte er at støtte landbrugsudviklingen i Mecklenburg-Vorpommern. De fleste modtagere bliver små og mellemstore virksomheder. Formålet er at fremme salget af landbrugsprodukter, hvoraf der er et betydeligt overskud. Kommissionen betragter derfor betingelserne for opfyldt.

(27) Rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse produkter, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskeriprodukter, fastsætter, at modtagerne af støtte til reklame selv skal bidrage med 50 % af udgifterne. Efter punkt 4.3 i ordningen kan ovennævnte maksimumssats for direkte støtte (50 %) dog forhøjes, især for produkter fra små og mellemstore virksomheder.

(28) Ifølge det anmeldte forslag kan der højst ydes 50 %, men der gøres en undtagelse for små og mellemstore virksomheder (SMV), der kan modtage 60 % af de støtteberettigede udgifter.

(29) Den grundlæggende støttesats overholder ovennævnte rammeordning. I lignende tilfælde har Kommissionen godkendt reklamestøtte til SMV på 60 % og endog 75 % (N 703/95, N 624/95 og NN 27/97). Kommissionen betragter derfor denne betingelse som opfyldt.

Overholdelse af artikel 43 og 48

(30) Som nævnt ovenfor har Kommissionen indledt den procedure, der omhandles i EF-traktatens artikel 88, stk. 2, fordi den mente, at kravet om, at virksomheden for at være støtteberettiget skulle have sit lovlige hovedsæde i Mecklenburg-Vorpommern, ville være en overtrædelse af traktatens artikel 43 og 48.

(31) De tyske myndigheder har i deres brev af 8. september 1999 meddelt, at de har fjernet betingelsen om, at støttemodtagerne skulle have deres lovlige hovedsæde i Mecklenburg-Vorpommern for at være støtteberettiget. Derefter finder Kommissionen, at foranstaltningen er i overensstemmelse med traktatens artikel 43 og 48.

Forhøjet budget

(32) Endelig tilkendegav de tyske myndigheder i brevet af 8. september 1999, at de havde til hensigt at forhøje budgettet til foranstaltningen fra 230 000 DEM til 750 000 DEM om året.

(33) Denne forhøjelse ændrer dog ikke Kommissionens vurdering af foranstaltningen, da støttesatsen forbliver uændret.

V. **KONKLUSIONER**

(34) På grundlag af de tyske myndigheders ændring af foranstaltningen finder Kommissionen, at den er i overensstemmelse med Kommissionens praksis med hensyn til »blød« støtte og med Kommissionens meddelelse om retningslinjer for medlemsstaternes medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer og rammeordningen for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer.

(35) Kommissionen mener derfor, at det anmeldte forslag til foranstaltning bliver et middel til at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene, og ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, jf. traktatens artikel 87, stk. 3, litra c) —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Tyskland påtænkte foranstaltning til fordel for landbrugsprodukter, fødevareindustrien samt skov- og fiskeriprodukter — Richtlinien für die Gewährung von Zuwendungen des Landes zur Förderung des Absatzes und zur Verbesserung der Marktposition land-, ernährungs-, forst-, und fischwirtschaftlicher Erzeugnisse — som første gang blev anmeldt den 24. september 1997, er forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).

Foranstaltningen er følgelig tilladt.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. november 1999.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen